

همیشه

چگونه شاد شود اندرون غمگین؟
به اختیار، که از اختیار بیرون است

صفحه از علیرضا بهرامی

www.hamshahronline.ir | همشهری |
سایت روزنامه: newspaper.hamshahronline.ir

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال قرینی، شماره ۱۴
کد پستی: ۴۵۹۵۴-۱۹۶۶۶ | تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵۵۴۴۴
تلفن: ۲۲۰۲۰۰۰۰، ۲۲۰۲۰۰۰۰ | نامبر: ۲۲۰۲۰۰۰۰

پدربزرگ آهلی: ۸۳۳۳۱۰۰۰ | توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نوین
چاپ: همشهری | تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

سازمان: مدیرمسئول: محسن مهدیان
مدیر: سردریزه: سیدمجتبی صادقی
مدیر: معانان سردریزه: شهرام فرهنگی، علی عمادی، شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر: فنی: حامد یزدانی
مدیر: هنری: مهدی سلامی
مدیر: عکس: امیر پناهپور

سازمان: مدیرمسئول: محسن مهدیان
مدیر: سردریزه: سیدمجتبی صادقی
مدیر: معانان سردریزه: شهرام فرهنگی، علی عمادی، شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر: فنی: حامد یزدانی
مدیر: هنری: مهدی سلامی
مدیر: عکس: امیر پناهپور

مسجد هزارساله تهران

مسجد کوچک دولاب، خلوت، بی مأذنه، بی گنبد، بی مناره، با دیوارهای ظنور خشتی و سقف عجیبش که از نمای داخلی پر از طاق‌ها و قوس‌های درهم است، نشست بر بلندی تپه‌ای در کهن‌ترین محله تهران، سر تا با یک گنج تاریخی است.

اهالی محله دولاب معتقدند که اینجا نخستین و قدیمی‌ترین مسجد محله دولاب است. نخستین تصویرهای اهالی از نمای مسجد، بنای خشتی و گلی با در چوبی و زمینی پوشیده از حصیر است. حدود ۵۰ سال قبل بنای مسجد را بازسازی کردند که به شکل امروزی در آمد. در محله دولاب درباره مسجد پیر چند روایت محلی متفاوت وجود دارد که معروف‌ترین آنها می‌گوید زمانی در محله هیچ گونه بنايي وجود نداشت و بیابانی بود و محله به مکان دور از آب شهرت داشت. آن زمان فقط تعداد محدودی کاروانسرا در محله بود که مسافران و زائران چند روز در آن اتراف می‌کردند. روزی یک فرد پیر مسلمان و مؤمن واقعی به یکی از کاروانسراها می‌آید و متوجه می‌شود که اطراف کاروانسرا مسجدی وجود ندارد. به همین دلیل در اطراف

فاطمه عباسی

در سال ۱۳۰۳ پیش از آنکه پیر شاهی که بر اساس آن روزی جابجایی آب و از آب ذخیره شده در پیر شاهی پست سدوق تولید شود. تا سال ۱۴۰۶ توسط ۲۶ رشته قنات با مجموع آبدی حدود ۷۰۰ لیتر در ثانیه تأمین می‌شد. در این سال این سال بار دیگر عملیات احداث مجرای رودخانه کرج به تهران آغاز شد و عملیات اجرایی این طرح از روستای بیلقان کرج تا جمشیدا آباد تهران به طول ۵۳ کیلومتر به مدت ۱۳۰۶ سال طول کشید. ۲۰ کیلومتر از این مسیر راز زیر زمین کنال کشی کرده بودند، اما آب زیادی در طول مسیر هز می‌رفت و با توجه به شدت رسوب گذاری، نیاز دولت مناقصه‌ای با حضور ۷ شرکت خارجی برگزار و شرکت سر الکساندر کیپ انگلیسی برنده مناقصه شد. در نهایت ۳۰ تیرماه سال ۱۳۲۶ پروژه لوله‌کشی آب شرب برای تهرانی‌ها در میدان سنگلج یا پارک شهربان کلید خورد و در مدت ۳ سال برای حدود ۹۰۰ مشترک عملیات لوله‌گذاری آب شرب انجام شد.

در سال ۱۳۰۳ آوار بلده بطرحی پیشه‌ای کرده که بر اساس آن روزی جابجایی آب و از آب ذخیره شده در پیر شاهی پست سدوق تولید شود. تا سال ۱۴۰۶ توسط ۲۶ رشته قنات با مجموع آبدی حدود ۷۰۰ لیتر در ثانیه تأمین می‌شد. در این سال این سال بار دیگر عملیات احداث مجرای رودخانه کرج به تهران آغاز شد و عملیات اجرایی این طرح از روستای بیلقان کرج تا جمشیدا آباد تهران به طول ۵۳ کیلومتر به مدت ۱۳۰۶ سال طول کشید. ۲۰ کیلومتر از این مسیر راز زیر زمین کنال کشی کرده بودند، اما آب زیادی در طول مسیر هز می‌رفت و با توجه به شدت رسوب گذاری، نیاز دولت مناقصه‌ای با حضور ۷ شرکت خارجی برگزار و شرکت سر الکساندر کیپ انگلیسی برنده مناقصه شد. در نهایت ۳۰ تیرماه سال ۱۳۲۶ پروژه لوله‌کشی آب شرب برای تهرانی‌ها در میدان سنگلج یا پارک شهربان کلید خورد و در مدت ۳ سال برای حدود ۹۰۰ مشترک عملیات لوله‌گذاری آب شرب انجام شد.

تهران مصور

وقتی لوله‌کشی آب به تهران آمد

در سال ۱۳۰۳ آوار بلده بطرحی پیشه‌ای کرده که بر اساس آن روزی جابجایی آب و از آب ذخیره شده در پیر شاهی پست سدوق تولید شود. تا سال ۱۴۰۶ توسط ۲۶ رشته قنات با مجموع آبدی حدود ۷۰۰ لیتر در ثانیه تأمین می‌شد. در این سال این سال بار دیگر عملیات احداث مجرای رودخانه کرج به تهران آغاز شد و عملیات اجرایی این طرح از روستای بیلقان کرج تا جمشیدا آباد تهران به طول ۵۳ کیلومتر به مدت ۱۳۰۶ سال طول کشید. ۲۰ کیلومتر از این مسیر راز زیر زمین کنال کشی کرده بودند، اما آب زیادی در طول مسیر هز می‌رفت و با توجه به شدت رسوب گذاری، نیاز دولت مناقصه‌ای با حضور ۷ شرکت خارجی برگزار و شرکت سر الکساندر کیپ انگلیسی برنده مناقصه شد. در نهایت ۳۰ تیرماه سال ۱۳۲۶ پروژه لوله‌کشی آب شرب برای تهرانی‌ها در میدان سنگلج یا پارک شهربان کلید خورد و در مدت ۳ سال برای حدود ۹۰۰ مشترک عملیات لوله‌گذاری آب شرب انجام شد.

مسجد پیر دولاب نخستین و قدیمی ترین مسجد تهران است که بخشی از آن در دوره ایلخانی ساخته شده

مسجد هزارساله تهران

کاروانسرا یعنی همین مکان مسجد امروز بنای اولیه مسجد را می‌سازد و اطراف آن ساکن می‌شود. به مرور با ساخت مسجد بر تعداد جمعیت ساکن اطراف آن افزوده می‌شود و چون آن پیر از نخستین ساکنان محله بود و به پیر دولاب شهرت داشت، مسجدی هم که می‌سازد به نام او یعنی مسجد پیر معروف می‌شود. روایت محلی دیگری نیز درباره مسجد پیر وجود دارد که می‌گوید پیر دولاب وجود خارجی ندارد و مسجد پیر صرفاً به دلیل قدمت و اینکه نخستین مسجد محله دولاب بوده به مسجد پیر شهرت پیدا کرده است.

مسجد کوچک دولاب، خلوت، بی مأذنه، بی گنبد، بی مناره، با دیوارهای ظنور خشتی و سقف عجیبش که از نمای داخلی پر از طاق‌ها و قوس‌های درهم است، نشست بر بلندی تپه‌ای در کهن‌ترین محله تهران، سر تا با یک گنج تاریخی است.

آثار باستانی در دل مسجد

چند سال قبل کارشناسان میراث فرهنگی برای کنکاش درباره قدمت و هویت تاریخی مسجد پیر به محله دولاب آمدند. باستان‌شناسان با نقب زدند به دل خاطرات چندصدساله و از آنها اشیایی را بیرون کشیدند: بیه‌سوز، سکه، تکه شیشه‌های رنگی، یک قطعه سفال زرین‌فام و قطعاتی از سفال‌های لعاب‌یک‌رنگ فیروزه‌ای و ده‌ها تکه انواع دیگر سفال. باستان‌شناسان با دو اتور و تنور و دو اجاق دودزده هم در ضلع غربی مسجد پیدا کردند. تنورها می‌گویند مسجد در دوره زمانی کاربردی داشته و حتی در دوره‌های تاریخی مختلف، قسمت‌هایی از آن بازسازی شده، مثل طاق ضلع غربی که ریزش کرده و در دوره قاجار با معماری کاملاً متفاوت بار دیگر ساخته شده است. سفال زرین‌فام هم برای ساخت ظروف تجملاتی و اعیانی به کار می‌رفت و مخصوص پذیرایی از بزرگان بود.

روایت قدمگاه

یکی از معروف‌ترین روایت‌هایی که درباره مسجد پیر نقل شده این است که امام‌زاده (ع) در مسیر رسیدن به مرو از ری و دولاب عبور کرده‌اند و اگر چنین روایتی درست باشد، ایشان نماز را در مسجد پیر دولاب اقامه کرده‌اند. به همین خاطر مسجد پیر در یک برهه تاریخی به نام قدمگاه شناخته می‌شد. البته نام مسجد پیر دولاب در طول تاریخ بارها تغییر پیدا کرد. در برهه‌ای به دلیل اینکه گف آن را با حصیرهای قدیمی می‌پوشاندند به عنوان «مسجد حصیری» شناخته می‌شد. بعدها به مسجد پیر دولاب و مسجد زیر بازارچه تغییر نام داد و حالا هم به آن مسجد جامع یا بقیه‌الله دولاب می‌گویند.

قدیمت تاریخی

قدیمت مسجد پیر در روایت محلی به حدود هزارسال می‌رسد و عنوان قدیمی‌ترین مسجد با پنجهت را هم بدک می‌کند. بنای بیرونی مسجد هیچ شباهتی به دیگر مساجد شهر ندارد، گنبد و گلدرسته‌های ندارد و از دو بخش تشکیل شده است. بخشی از آن با دیوارها و سقف‌های هشتی، سقف کوتاه‌تری دارد که به بخش مردانه و زنانه برای اقامه نماز تقسیم شده و ورودی مسجد که باله‌پام از همان بخش اول، دیوارها و سقف‌های هشتی دارد. اما سقف آن بسیار بلندتر است. ساخت بخش اول که سقف کوتاه‌تری دارد از سوی کارشناسان میراث فرهنگی به دوره ایلخانی - سلجوقی مربوط است و بخش جلویی که سقف بلندتری دارد، برای دوره قاجار است.

جدول ۹۳۸۷

افقی: ۱۳- هدف‌ها - نمازی که به تنهایی خوانده شود - مساوی ۱۴- صدا - خیاط قدیم - موازنه دارایی و بدهی ۱۵- نویسنده و ادیب فقید لبنانی - تولیدمثل

عمودی: ۱- به حالت خمیده - جوانمرد - دندان سوهان ۲- بزرگوار - ثروتمند معاصر موسی (ع) - عقیده ۳- خالی نیست - پر جنب و جوش - سراسر آینده مجموعه شعر تاسیان ۴- خفتن - اشخاص ۵- کم‌پشت - مجبور - پیشی گرفتن ۶- پیری - وضع موجود - شخص ۷- تخمک - سرزنش و مزاح - به دنیا آوردن ۸- حمام لاغری - اجرای همزمان چندت موسیقی - مهربان و دلسوز ۹- راهی که به آخر نمی‌رسد - منتهای - قاطر ۱۰- برکنار کردن - عتیقه - پاورقی ۱۱- نمایشنامه‌ای مذهبی به قلم مودنی - اراق - تله

جدول اعداد | ۵۰۳۶

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یک‌بار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.

سخت

۵	۷		۱	۴
			۶	۳
			۸	
۹			۵	۴
	۲			۷
	۱	۶		۹
			۲	
۳		۸		
۴	۷		۱	۹

متوسط

۴	۲		۵	
۹			۲	
۱		۵	۱	۸
	۷	۴	۳	۶
	۹	۲	۶	۴
			۷	۶
				۱
			۸	
			۳	۴
				۸

ساده

۲		۷		۸
	۶	۵	۱	۴
	۵	۹	۸	۱
۱	۲		۹	۶
	۹		۴	
۷	۴		۷	۵
	۴	۲	۷	۵
		۱	۶	۹
			۵	۱

کلمه‌ی ۱۵ حرفی

۱۳- هدف‌ها - نمازی که به تنهایی خوانده شود - مساوی ۱۴- صدا - خیاط قدیم - موازنه دارایی و بدهی ۱۵- نویسنده و ادیب فقید لبنانی - تولیدمثل

عمودی: ۱- به حالت خمیده - جوانمرد - دندان سوهان ۲- بزرگوار - ثروتمند معاصر موسی (ع) - عقیده ۳- خالی نیست - پر جنب و جوش - سراسر آینده مجموعه شعر تاسیان ۴- خفتن - اشخاص ۵- کم‌پشت - مجبور - پیشی گرفتن ۶- پیری - وضع موجود - شخص ۷- تخمک - سرزنش و مزاح - به دنیا آوردن ۸- حمام لاغری - اجرای همزمان چندت موسیقی - مهربان و دلسوز ۹- راهی که به آخر نمی‌رسد - منتهای - قاطر ۱۰- برکنار کردن - عتیقه - پاورقی ۱۱- نمایشنامه‌ای مذهبی به قلم مودنی - اراق - تله

کلمه‌ی ۱۵ حرفی

۱۳- هدف‌ها - نمازی که به تنهایی خوانده شود - مساوی ۱۴- صدا - خیاط قدیم - موازنه دارایی و بدهی ۱۵- نویسنده و ادیب فقید لبنانی - تولیدمثل

عمودی: ۱- به حالت خمیده - جوانمرد - دندان سوهان ۲- بزرگوار - ثروتمند معاصر موسی (ع) - عقیده ۳- خالی نیست - پر جنب و جوش - سراسر آینده مجموعه شعر تاسیان ۴- خفتن - اشخاص ۵- کم‌پشت - مجبور - پیشی گرفتن ۶- پیری - وضع موجود - شخص ۷- تخمک - سرزنش و مزاح - به دنیا آوردن ۸- حمام لاغری - اجرای همزمان چندت موسیقی - مهربان و دلسوز ۹- راهی که به آخر نمی‌رسد - منتهای - قاطر ۱۰- برکنار کردن - عتیقه - پاورقی ۱۱- نمایشنامه‌ای مذهبی به قلم مودنی - اراق - تله